

Yordam Kitap

Yordam Kitap: 258 • izgilerle Rosa • Soner Tuna

ISBN 978-605-172-104-0 • *Düzelme:* Ali Mert

Kapak Tasarım: Savaş Çekiç • *Uygulama:* Gönül Göner

Birinci Basım: Kasım 2015

© Soner Tuna, 2015; © Yordam Kitap, 2015

Yordam Kitap Basın ve Yayın Tic. Ltd. Şti. (Sertifika No: 10829)

Çatalçeşme Sokağı Gendaş Han No: 19 Kat:3 34110 Cağaloğlu - İstanbul

Tel: 0212 528 19 10 • **Faks:** 0212 528 19 09

W: www.yordamkitap.com • **E:** info@yordamkitap.com

www.facebook.com/YordamKitap • www.twitter.com/YordamKitap

Baskı: **Berdan Matbaası** (Sertifika No: 12491)

Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi C Blok No: 215/216

Topkapı - İstanbul

Tel: 0212 613 12 11

SONER TUNA

ÇİZGİLERLE
ROSA

Yordam Kitap

Soner Tuna

1966 yılında Kocaeli'de doğdu. 1988 yılında Mimar Sinan Üniversitesi Grafik Bölümünden mezun oldu. *Deli, RR, Dinozor, Aydınlık, Bilim ve Ütopya, Yeni Yüzyıl, Ateş, Akrebin Gölgesi, HBR, Resimli Roman, Küstah* gibi çeşitli dergi ve gazetelerde çizgi roman ve illüstrasyonlar yaptı. Çalışmalarına, 2000 yılında yerleştiği Edirne'de devam etmektedir.

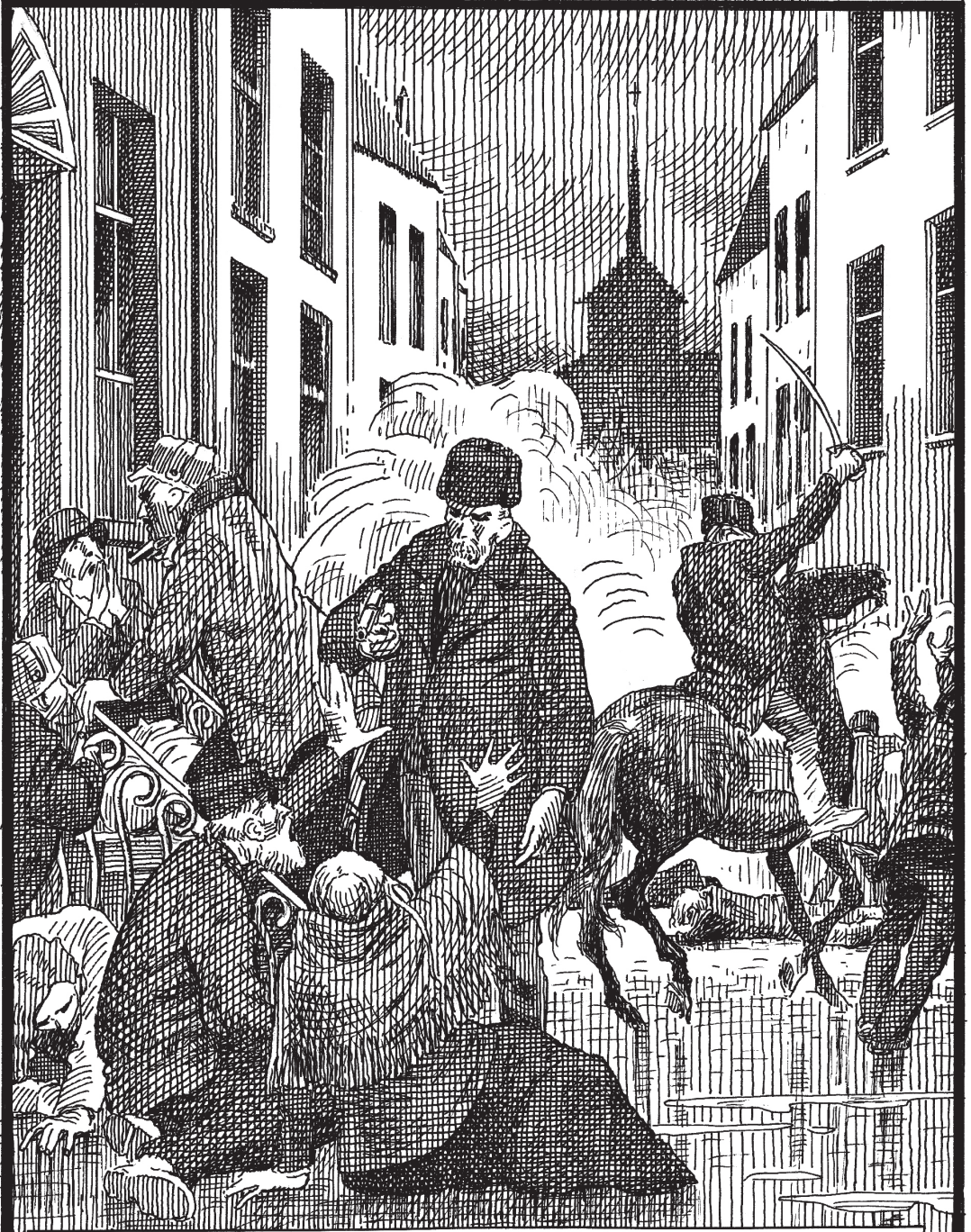
Bu kitaptaki metinler oluşturulurken Annelies Laschitz'a'nın *Rosa Luxemburg, Her Şeye Rağmen, Tutkuyla Yaşamak* adlı eserinden yararlanılmıştır (Yordam Kitap, 2010).

"BÜTÜN DERTLERİ TOKLARIN VİCDANINA YÜKLEMELİK İSTİYORUM"

Ceza talep ediyorum,
Bugün tok olanlara -
sefa sürenlere,
Milyonların ekmeğini -
hangi acılarla kazandığını
Bilmeyenlere, hissetmeyen-
lere,
Neşeli bir yüz,
Neşeli bir gülüş görür-
sem
Acı çekiyorum

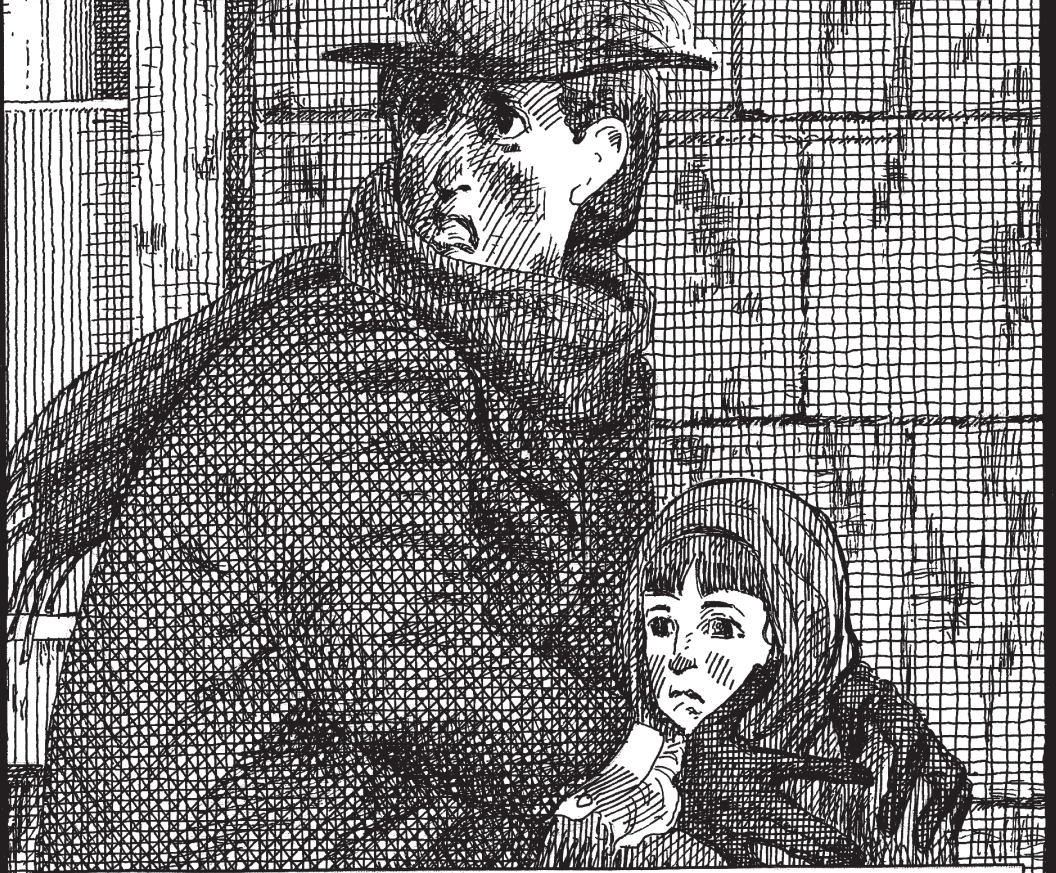
Zira yoksulluğa ve
bilgisizliğe
Mahkum olanlar
Gülmeyi bilmezler,
Bütün dertleri,
Bütün gırtlı acı ve
gözyaşlarını
Tokların vicdanına
yüklemek istiyorum,
Ve yaptıkları her şeyin
İntikamını almak.

Rosa Luxemburg ilk kez henüz çok küçük yaşta Varşova gettolarını kasıp kavuran ve birçok Yahudi'nin yaralandığı veya öldürüldüğü bir toplu kıyım tanık oldu...

S. B. K. T. M.

... Binlerce aile kurban vermiş ve aşağılanmış ; Luxemburg'ların oturduğu Zlofa sokağı da bağırip çağırın ve her yeri yağmalayan bir gürhun saldırısına uğramıştı.

Rosa Luxemburg bu korkunç çocukluk anısını içine gömdü ve henüz çocuk yaştaiken yaşadığı şoku, böylesi insanlık dışı taşkınlıkların olmayacağı bir dünyayı gurur ve tutkuyla savurarak aştı.

Tüccarlık yapan babası ELIASCH LUXEMBURG şehrin Yahudi entelektüel kesiminin bir mensubuydu; fakat kendini aynı zamanda bir Polonyalı olarak görüyordu. Bu nedenle sadece kendi din-daslarının kültürel gayretlerinin ateşli bir destekçisi olarak kal-mayıp, o zamanlar düşük bir dü-zeyde olan Polonya eğitim siste-mini daha yüksek bir düzeye çı-karmak için mücadele etti; ön ayak oldu.

Kızlık soyadı LOWENSTEIN olan Rosa'nın annesi LINA da çok aydın bir çevreden geliyordu. İyi edebi-yatâ hayrandı. Alışılmamış dere-cede sakin ve yumuşak bir ka-raktere sahipti; yeni düşüncele-re açık küçük Rosa ilk masal ve fablları sevgili annesinin ağzın-dan dinledi. Rosa'nın anlatıların-dan annesinin özellikle Yahudi ailelerinde sıkça rastlandığı gibi, tüm varlığını kocasına ve çocuk-larına vakfeden kadınlardan ol-duğu anlaşılıyor..

Rosa Luxemburg 5 Mart 1871 tarihinde, Çarlık Rusyası tarafından işgal edilmiş olan Polonya'nın Lublin eyaletinde, ZAMOŚC isimli küçük bir şehirde dünyaya geldi. Rosa beş çocuğun en küçüğüydü...

Rosa evin en küçüğü olarak kardeşleri tarafından şımartıldı, özellikle de beş yaşındayken kalçasında bir sorun çikip alçıya alındığı zaman. Bir yıl boyunca zamanının çoğunu yatarak geçirmek zorunda kaldı ve hayatının sonuna kadar aksayarak yürüdü. Hayat dolu ve zeki bir çocuk için katlanılmaz olan bu durumu bir fırsata dönüştürmeye çalıştı; Annesinin desteğiyle beş yaşında okuma ve yazmayı öğrendi. Kitap okumak ve mektup yazmak Rosa Luxemburg'un o zamanlardan kalan tutkuları olacaktı...

Rosa Luxemburg dokuz yaşına kadar evde eğitim gördü ve 1880 yılında Varşova Kız Lisesi'ne başladı.

Çok yönlü yeteneklere sahip olan Rosa'ya öğrenmek kolay geliyordu. Tüm okul hayatı boyunca hep en iyi öğrenci oldu. "Ancak buna rağmen, muhalif ruh, müdüriyetin ona karşı tavır takınmasına neden olduğu için mezuniyette hakkı olan madalyayı alamadı."

BÜTÜN GİZLİ ACI VE
GÖZYAŞLARINI
TOKLARIN VİCDANINA
YÜKLEMELİK İSTİYORUM
VE YAPTIKLARI HER ŞEYİN
İNTİKAMINI ALMAK
'''

Varşova Kız Lisesi müdürünün Rosa Luxemburg'un politik güvenilirliğinden kuşkulananması nedeniyle Rosa'ya altın madalya verilmedi. Rosa Luxemburg, "içinde proletarya partisi tarafından yayımlanan broşürlerin okunduğu ve işçiler arasında faaliyeti hedefleyen" lise ve üniversite öğrencilerinin oluşturduğu bir çevreye dahildi.

Rosa Luxemburg'un lise zamanında mı, yoksa okulu bitirdikten sonra mı ille- gal bir gruba katıldığı tam olarak bilinmiyor.

1887/88 dönümünde genç Polonyalı sosyalistler Proletarya partisini kurmayı denediler. Rosa Luxemburg da bu yeni oluşumun içindeydi. Parti büyüdü ve yoğun ajitasyon sayesinde etki kazandı. 1888 yılında Varşova'da bazı grev- ler örgütledi.

Ancak Çarlık gizli polisi kısa bir süre sonra takibe başladı ve 1888 yılı- nın sonbaharında Proletarya partisinin 40 üyesi tutuklandı. Rosa Luxemburg da tevkif ve takibat dalgasının tehdidi altındaydı ve bir süre için taşra- da gizlenmek zorunda kaldı.

Politik iltica yolu Rosa için elbette kolay değildi, ama bir kadın olarak özgür- lüğüne ulaşmasında belirleyici bir adımdı. Ülkesinin üniversitelerine kadınlar alınmazken, Batı Avrupa'da bir yüksek öğrenime başlamak imkanı bulunuyor- du. 1889 ilkbaharında dostlarının yardımıyla illegal yollardan sınırı geçti...

Rosa Luxemburg, iltica ülkesi olarak İsviçre'yi, düşünce ve din özgürlüğü olan federatif demokratik bir cumhuriyeti seçti. 18 Şubat 1889 tarihinde Zürih'e yerleşti.

Erkek ve kadınlara sosyal kökenlerinden, milliyetlerinden, geldikleri ülkeden veya politik bağlantılarından bağımsız olarak iyi bir eğitim imkanı sağlaması nedeniyle üniversite bir çekim merkeziydi. Burada fen, mülkiye ve sosyal bilimler alanından uluslararası düzeyde profesörler, özgür bir ortamda kültür, ekonomi ve teknikteki yenilikleri öğretiyordu.

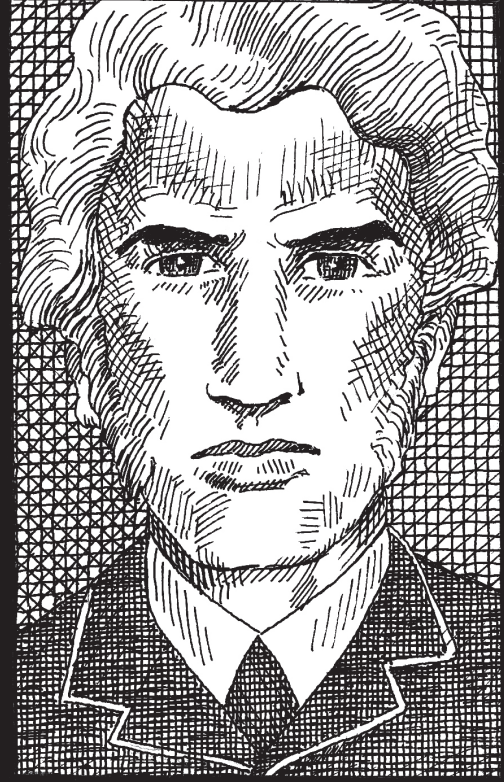
Rosa Luxemburg 19 Ekim 1889 tarihinde Zürih üniversitesinin Fen Bilimleri Bölümüne kaydoldu. Zürih'in öğrenci ve mülteci çevresine uyum sağlamak onun için zor olmadı.

Rosa Luxemburg'un hayatına 1890 yılında, mavî gözlerinin delici bakışı, kızıl kıvrık saçların altındaki ince ve keskin profilli yüzü, kendine güveni ve erkeksi cazibesıyla çekiciliğinden daha ilk karşılaşmada etkilendiği bir erkek, Leo Jogiches girdi.

* * *

Leo Jogiches İsviçre'de Grosowski takma adıyla yaşıyordu. Varlıklı bir Yahudi aileye mensuptu ve birkaç seneden beri Yahudi işçi ve aydınları Çarlığa karşı verilen mücadeleye kazanmak ve örgütlemek için çaba harcıyordu. Çarlık Jandarmasınının peşinde olması nedeniyle doğum şehri Wilna'dan kaçmak zorunda kalmıştı.

* * *

Rosa Luxemburg'un bu gösterişli, özgüvenli ve zeki adama aşık olması fazla sürmedi. Çok geçmeden Leo Jogiches'te de ateş bacayı sardı.

Leo'nun gizli yazı ve görünmez mürekkeple çalışma, sahte pasaport yapma, grev örgütleme, ajitasyon malzemelerinin baskı ve dağıtımı, yeraltında çalışanların cesaretlendirilişi, ordu ve hapishaneden kaçış ve iş ciddiye bindiğinde ifade vermektan kaçınıp susma hakkında anlattıkları Rosa'yı büyüliyordu...

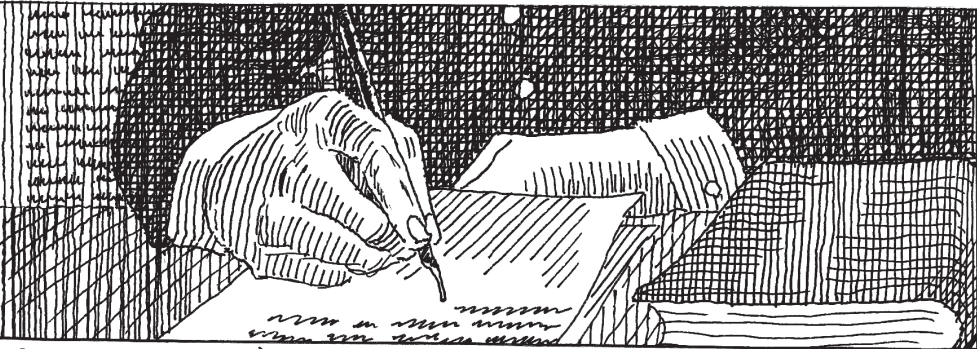

Sprawa Robotnicza

Sosyal sınıf savaşından ve Çarlık egemenliğine muhalefetten yana olanlar, işgal ülkelerinin işçileriyle bir mücadele birliğinin oluşturulmasını destekliyor ve kendilerini Polonya Sosyal Demokrasisi (SDKP) olarak tanımlıyorlardı.

Aralarında Rosa Luxemburg ve Leo Jogiches'in de bulunduğu SDKP Polonya'ya illegal yoldan sokulması gereken bir parti yayın organının çıkarılması konusunda fikir birliğine vardı ve 1893 yılında ilk Polonya sosyalist gazetesi olan *Sprawa Robotnicza*'nın (İŞÇİ DAVASI) birinci sayısını çıkarmayı başardı.

Rosa Luxemburg *İşçi Davası* için R.Kruszynska takma adıyla Polonya işçi hareketi üzerine sayısız makale yazdı.

İşçi Davası 'nın Polonya işçi hareketinde uyandırdığı yankıyı il-
giyle takip ediyor, Polonya'daki örgütlerle yakın bağları ve
Polonyalı işçilerin yazdığı okur mektupları sayesinde,
gazetenin okuyucular tarafından beğeniyle karşılandığı-
nı memnuniyetle görüyordu.

Rosa Luxemburg'ü cezbeden yer Almanya'ydı. Çünkü hedefleri doğrultusunda kendisini geliştirebileceği bir yerde faaliyette bulunmak istiyor, bunun da uluslararası alanda takdir gören ve iyi organize olmuş kitlesel bir harekete sahip Alman sosyal demokrasinin içinde mümkün olduğunu düşünüyordu.

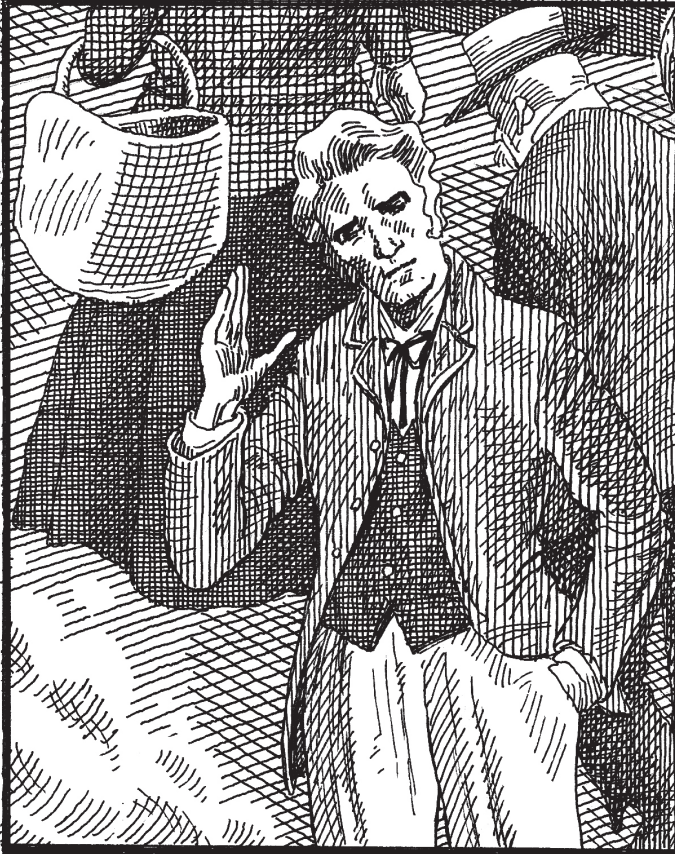

OKULU BİTİRİNCE ALMANYA'YA GİTMEK İSTİYORUM LEO... AMA SENDEN AYRI KALMAK ÇOK ZOR OLACAK...

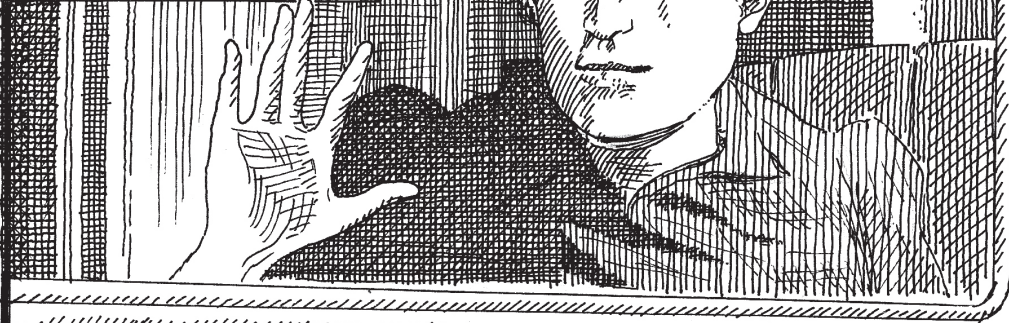
GENC BİR MARXİST İÇİN İDEAL BİR YER... BİZİM İÇİN ZOR OLACAK AMA GİTMELİSİN SEVGİLİM!...

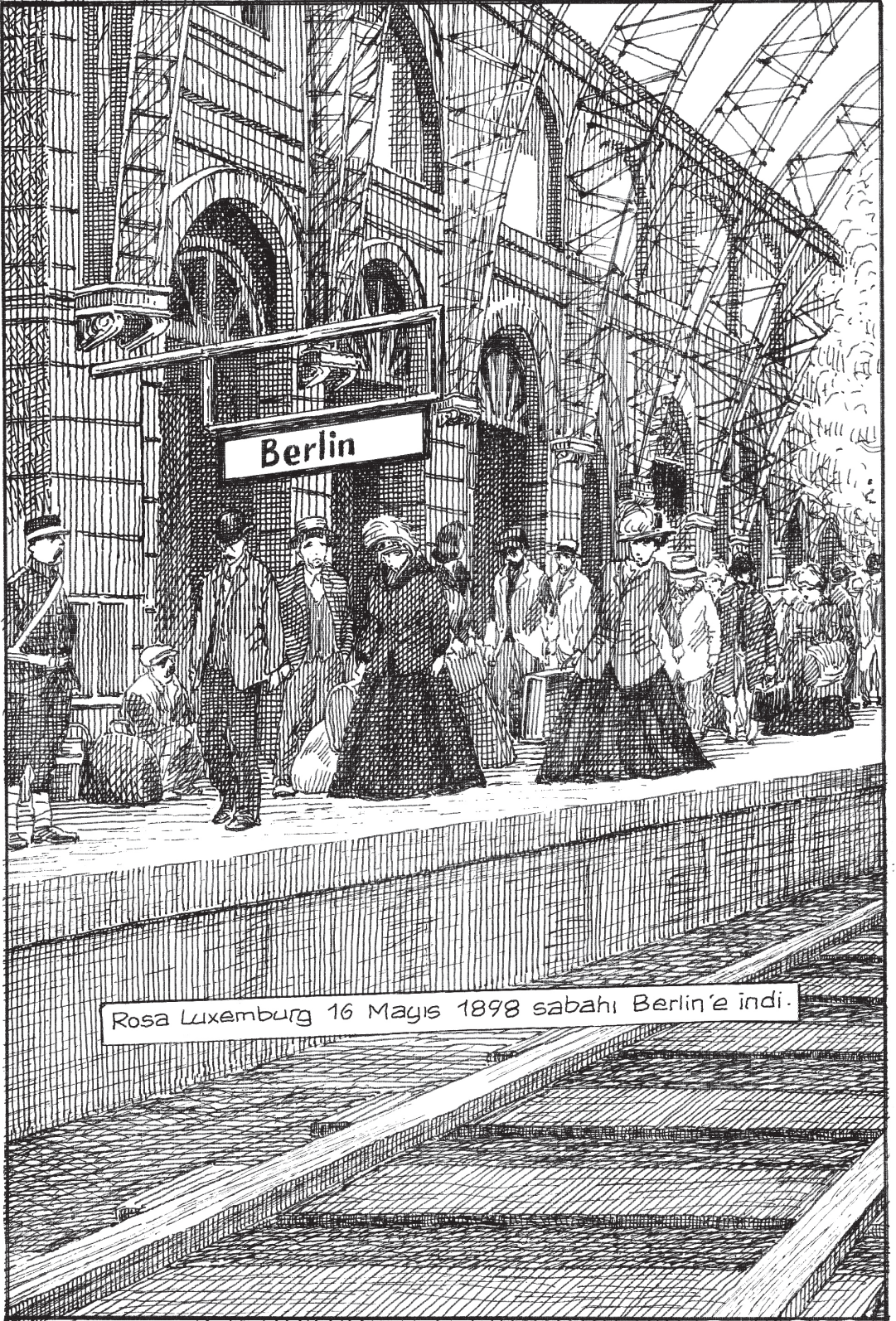

Leo Jogiches ile birlik-
teligi Rosa Luxemburg'a
büyük bir destek oluyordu.
Rosa'yi onu alınamaz bir
şekilde seven Leo, daha
uzak görüşlü ve daha kes-
kin bakabilen birisi olarak
onun teorik ve pratik
vicdanı gibiydi. Daha
sonraları Rosa Luxem-
burg'un en yakın arka-
daşı olacak olan Clara
Zetkin, Leo Jogiches'i
şöyle tanımlıyacaktı ;
"Sadakat ve mutlu-
luk dolu bir yoldaşlık
teçinde, büyük bir ka-
dın karakteri kendi ya-
nında taşıyabilen, onun
büyümesini ve varlığını
kendi benliğinin esa-
refi ve sınırlandırılması
olarak görmeyen, nadir
rastlanır büyük erkek
karakterlerden biri, ke-
limenin en asil anlamı-
la bir devrimci."

Rosa Luxemburg 12 ma-
yıs 1898'de Winterthur
da Leo'yla vedalaştı. Leo
onun pesinden girmeden
önce Zürih üniversitesin-
deki öğrenimini tamamlı-
mak istiyordu. Tren kalkar-
ken üzgün duruşu Rosa'ya
acı verdi.

Rosa Luxemburg 16 Mayıs 1898 sabahı Berlin'e indi.